

OHJEITA KUVATAITEILIJAN TYÖN HINNOITTELUUN

Suomen Taiteilijaseura

Kuvataiteilija on ammattilainen, joka on oikeutettu asianmukaiseen korvaukseen työstään.

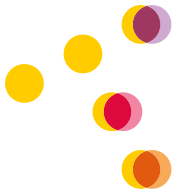
Suomen Taiteilijaseura on koonnut kuvataiteilijoiden käyttöön seuraavan ohjeistuksen, joka auttaa heitä arvioimaan erilaisista taiteellisista tehtävistä, asiantuntijatehtävistä, opetustehtävistä ja julkiseen taiteeseen liittyvistä tehtävistä maksettavia korvauksia. Kuvataiteilija voi hyödyntää tietoa sopiessaan työnsä hinnasta ja ehdoista työn- tai toimeksiantajan kanssa. Ohjeistus auttaa myös työn tilaajaa arvioimaan eri työtehtävistä maksettavan kohtuullisen korvauksen määrää. Näissä ohjeissa ei oteta kantaa yksittäisten taideteosten hinnoitteluun.

Kuvataiteilijan työtä voi tehdä niin itsensäyöllistäjänä, yrittäjänä kuin palkkasuhteessa. Valittu toimintamuoto vaikuttaa verotukseen, sosiaaliturvaan ja laskutukseen. Esimerkiksi yrittäjä laskuttaa lähtökohtaisesti Y-tunnuksella, ja maksaa itse lakisääteiset sosiaaliturvamaksunsa (YEL-vakuutus). Itsensäyöllistäjä voi työskennellä tilanteesta riippuen joko palkkatyösuhteessa tai toiminimen alla. Toimeksiantosuhteessa työskentelevälle itsensäyöllistäjälle voidaan maksaa työkorvaus eli palkkio tehdystä työstä myös verokortilla. Eri toimintamuodon valinnasta ja vaikutuksista on lisätietoa Suomen Taiteilijaseuran [Kuinka elää kuvataiteella -sivustolla](#).

On sekä työn tilaajan että taiteilijan etujen mukaista sopia työsuorituksen ehdoista kirjallisesti etukäteen. Työn hinnasta sovittaessa sovitaan myös palkkion maksuaikataulu. Sopimus pohjia löytyy Suomen Taiteilijaseuran [sivuilta](#).

Ohjeistuksen lähtökohta on, että kuvataiteilija on taiteellista työtä tai asiantuntijaosaamista edellyttäviä tehtäviä suorittaessaan aina oman alansa ammattilainen. Ohjeistusta voi soveltaa tilannekohtaisesti – taiteilija vastaa aina itse sopivan korvaustason määrittelystä.

Ohjeistuksen kokoamisessa on hyödynnetty kulttuuri- ja media-alan ammattiliittojen ja työmarkkinajärjestöjen Akavan Erityisalojen, ERTOn, TAKU ry:n, Tieteentekijöiden liiton, Suomen Freelance-journalistien ja Lukukeskuksen suosituksia sekä Suomen Taiteilijaseuran ja Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry:n palkkiokyselyn (2019) tuloksia. Kyselyllä kartoitettiin erilaisista kuvataiteen alan tehtävistä maksettuja korvauksia.

1. TAITEELLISET TEHTÄVÄT

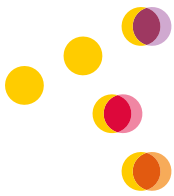
Taiteelliseen työhön kuuluvat esimerkiksi

- taideteosten, luonnosten ja tilausteosten suunnittelu ja valmistaminen.
- taideteosten esittämiseen liittyvä oheistyö: näyttelyn tai muun vastaavan suunnittelu, teosten kuljetus ja ripustaminen, kuratointi, yhteydenpito ja tapaamiset näyttelyjärjestäjän kanssa.

Kun taiteilija pitää näyttelyn, näyttelyn järjestäjä – esimerkiksi museo, taidehalli, galleria tai muu taho – ei automaattisesti maksa taiteilijalle palkkiota näyttelyssä esitettävien taideteosten valmistus- tai materiaalikuluja. Taiteilijalla on kuitenkin aina oikeus saada korvaus tekemästään työstä ja mahdollisuus neuvotella palkkiosta.

Teosten valmistamisen osalta on kohtuullista, että näyttelyn järjestäjä maksaa taiteilijalle korvauksen teoksen tekemisestä vähintään silloin, kun kyseessä on näyttelyä varten valmistettava tilausteos – esimerkiksi väliaikainen tai paikka- sidonnainen teos, esitys tai installaatio – jonka tekemisestä taiteilija on sopinut näyttelyn järjestäjän kanssa ennen näyttelyään. Tämä koskee myös yksityiseen käyttöön tulevia tilausteoksia sekä esimerkiksi julkisen taiteen teostilauksia.

Galleriat eivät yleensä tuota varsinaisia tilausteoksia, vaan gallerianäyttelyissä taiteilija usein vastaa teostuotannon kuluista itse. Galleria tarjoaa tilan ja muita palveluita teosten esittämiseksi sekä edistää teosmyyntiä. Taiteilija voi kuitenkin neuvotella kuluista myös gallerian kanssa, jos näyttelysopimus ja gallerian käytännöt tämän mahdollistavat.

TAITEELLISEN TYÖN HINNOITTELU

Taiteellinen työ on erityisosaamista edellyttävää työtä, johon taiteilijalla on koulutus ja asiantuntemus. Sen vuoksi työn hinnoittelun tulee vastata vaativien asiantuntijatehtävien tasoa. Hinnoittelu koostuu erilaisiin työvaiheisiin käytetystä ajasta sekä työn suorittamisesta koituvista kuluista. Myös taiteilijan koulutustaso vaikuttaa työn hinnoitteluun. Laskutusta varten suositellaan pidettäväksi tuntikirjanpitoa.

Huomioitavat työvaiheet, kuten:

- suunnittelutyö
- luonnosten valmistaminen
- teoksen työstäminen
- muu sisällöllinen toiminta, kuten viestintä

Huomioitavat työn suorittamisesta koituvat muut kulut, kuten:

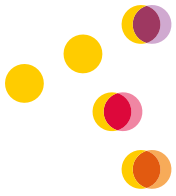
- materiaalikulut
- työhuonekulut
- laitteet ja ohjelmistot
- puhelin ja tietoliikenne
- kirjanpito
- palkkion sivukulut, kuten lakisääteiset sosiaaliturvamaksut ja vakuutukset
- terveydenhuolto ja työhyvinvointi

Huom!

Työtä hinnoitellessa tulee ottaa huomioon, että kuvataiteilija maksaa palkkiosta verot, lakisääteiset sosiaaliturvamaksut sekä muut työn suorittamisesta koituvat kulut. Lisäksi tässä ohjeistuksessa mainittuihin vähimmäispalkkasuosituksiin tai korvaustasoihin lisätään aina arvonlisävero (10 % tai 24 %), jos taiteilija on ALV-vollinen.

Taiteilija voi laskea esimerkiksi [Freetyön palkkiolaskurin avulla](#), kuinka paljon työstä tulee laskuttaa, jotta se kattaa henkilökohtaiset kulut ja laskutettavien työtuntien määrän.

Tehtävän suorittamisen vaatimat matkaliput, päivärahat ja majoituskulut suositellaan korvattaviksi valtion matkustussäännön mukaisesti, yleensä edullisimman julkisen kulkuneuvon mukaan.

Taiteellisen työn hinnoittelussa voi käyttää joko tunti- tai kuukausiperusteista laskentatapaa työn luonteesta ja kestosta riippuen.

Tuntityöhön perustuva kokonaiskorvaus lasketaan kertomalla taiteelliseen työhön käytetty tuntimäärä tuntihinnalla. Tuntihinnan voi määrittellä esimerkiksi [TAKU ry:n vähimmäispalkkasuosituksen](#) tai [Museoiden työehtosopimuksen](#) perusteella, vaativista asiantuntijatehtävistä maksettavan vähimmäistuntipalkan mukaan.

TAKU ry:n vähimmäispalkkasuositukset* soveltuvat pitkäkestoisen, palkkaan rinnastuvan työn hinnoitteluun. Keikkaluonteisissa tehtävissä tulee huomioida myös valmistelutyö ja työn suorittamisesta koituvat muut kulut.

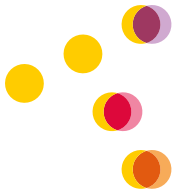
TAKU ry:n vähimmäispalkkasuositus yksityisellä sektorilla työskenteleville, kulttuuriaineiden FM-tutkinnon suorittaneille ja vaativia asiantuntijatehtäviä tekeville on

pääkaupunkiseudulla	21–27 € / h
muualla Suomessa	17–25 € / h

TAKU ry:n vähimmäispalkkasuositus yksityisellä sektorilla taide- ja kulttuurialan kulttuurituottajan asiantuntijatehtävissä toimiville on

pääkaupunkiseudulla	18–21 € / h
muualla Suomessa	17–20 € / h

*Vähimmäistuntipalkat eivät sisällä arvonlisäveroa

Jos kyseessä on pitkäkestoinen projekti, kuukausikorvaus voi olla toimivampi laskentatapa. Kuukausikorvauksen määrittelyssä voi hyödyntää esimerkiksi TAKU ry:n tai ERTOn vähimmäispalkkasuosituksia tai Museoiden vuoden 2020 työehtosopimusta. Nämä lähialojen työsuhteita koskevia suosituksia voidaan hyödyntää verrokkeina kuvataiteen alan korvaustasoja määriteltäessä.

TAKU ry:n vähimmäispalkkasuositus* yksityisellä sektorilla työskenteleville, kulttuuriaineiden FM-tutkinnon suorittaneille ja vaativia asiantuntijatehtäviä tekeville on

pääkaupunkiseudulla	3 373–4 233 € / kk
muualla Suomessa	2 787–3 990 € / kk

TAKU ry:n vähimmäispalkkasuositus yksityisellä sektorilla taide- ja kulttuurialan kulttuurituottajan asiantuntijatehtävissä toimiville on

pääkaupunkiseudulla	2 827–3 336 € / kk
muualla Suomessa	2 693–3 179 € / kk

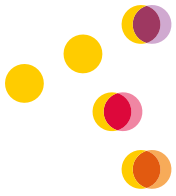
Työsuhteessa toimiville luovaa suunnittelutyötä, tuotantoa ja toteutusta tekeville graafisille suunnittelijoille vähimmäispalkkasuositus on ERTOn laatimissa palkkasuosituksissa työkokemuksesta riippuen

pääkaupunkiseudulla	3 244–4037 € / kk
muualla Suomessa	2 417–3022 € /kk

Kuvataiteilijan suorittaessa työtehtäviä museossa esimerkiksi näyttelyn yhteydessä, korvauksen tulisi noudattaa vähintään Museoiden työehtosopimusta. Sen vähimmäispalkkasuositus tehtävän luonteesta ja vaatimustasosta riippuen on

	1893,20–2352,44 € / kk
--	------------------------

*Vähimmäiskuukausipalkat eivät sisällä arvonlisäveroa

Näyttelypalkkio on korvaus museonäyttelyssä tehdystä työstä

Monissa Euroopan maissa on jo käytössä niin kutsuttu näyttelypalkkio, jossa museo on sitoutunut maksamaan taiteilijalle tämän museonäyttelyn eteen tekemästä työstä. Palkkiomallia on kokeiltu myös Suomessa. Lisätietoa näyttelypalkkiomallista löytyy Suomen Taiteilijaseuran kampanjasivulta [näyttelypalkkio.](#)

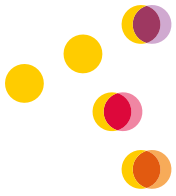
Suomalaisissa taidemuseoissa näyttelypalkkioista ei ole vielä yhtenäisiä käytäntöjä, joten tätä ohjeistusta voi hyödyntää myös museonäyttelyn yhteydessä suoritettavien työtehtävien hinnoittelussa.

Pidä huoli tekijänoikeuksista

Taiteilija on lain mukaan oikeutettu tekijänoikeuskorvauksiin, kun hänen teoksiaan esitetään museoissa tai kuvia teoksista käytetään esimerkiksi julkaisuissa.

Taiteilijan tehdessä sopimuksen esimerkiksi taideteoksen ostajan tai tilaajan kanssa, tulee samassa yhteydessä sopia teoksen tekijänoikeudellisesta käytöstä. Tekijänoikeus tuottaa tekijälle yksinoikeuden määrätä teoksensa käytöstä. Usein sopimuksessa todetaan, että ”kaikki tekijänoikeudet säilyvät taiteilijalla”. Tekijä voi kuitenkin luovuttaa eli myydä tekijänoikeuksiaan korvausta vastaan. Korvauksen suuruus riippuu muun muassa tekijänoikeuden luovutuksen laajuudesta (oikeuksia voi luovuttaa kokonaan tai osittain, toistaiseksi tai määräaikaisena), käyttötarkoituksesta ja korvausperiaatteesta (korvaus voidaan maksaa esim. käyttötapauksiin perustuvana tai kertakorvauksena).

Katso lisää [Kuvaston sivuilta](#).

2. ESIINTYMISET

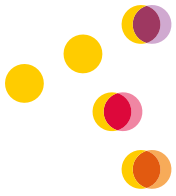
Kuvataiteilija tekee asiantuntijatyötä toimiessaan esimerkiksi puhujana tai panelistina erilaisissa tilaisuuksissa. Myös näyttelyihin liittyvät yleisötilaisuudet, kuten näyttelyn esittely ja taiteilijatapaamiset museossa tai galleriassa, kuuluvat taiteilijan esiintymistilaisuuksiin.

Esiintymisten hinnoittelussa suositellaan tapauskohtaista harkintaa ja sopimista osapuolesta riippuen.

Korvausta määritellessä on aiheellista huomioida näyttelyjärjestäjän koko ja taloudelliset resurssit. Esimerkiksi moni galleria edelleen perii taiteilijalta näyttelymaksuja tai on vasta äskettäin pystynyt luopumaan näyttelymaksun perimisestä. Taiteilija voi kuitenkin neuvotella esiintymispalkkiosta myös gallerian kanssa, tai ehdottaa esimerkiksi näyttelymaksun alentamista esiintymistä tai muita työtehtäviä vastaan.

Yritystilaisuuksien tai muiden kaupallisten toimijoiden kohdalla palkkiopyyntö voi olla korkeampi osapuolesta ja esiintymistilanteesta riippuen. Myös esiintymisfoorumi (esimerkiksi tv-ohjelma, ilmaistilaisuus tai luentosalii) vaikuttaa palkkiopyyntöön.

Työtä hinnoitellessa tulee huomioida myös työn valmisteluun ja matkoihin käytetty aika. Palkkioon lisätään mahdolliset matka- ja majoituskulut.

Apuna tehtävien hinnoittelussa voi käyttää esimerkiksi [Lukukeskuksen](#) ohjeellista suositusta:

Taiteilijan esiintyminen 45 minuuttia ja yleisökeskustelu

- 1 esiintyminen 250 euroa
- 2 esiintymistä samana päivänä 400 euroa

Paneelikeskustelu

- alkaen 150–300 euroa paneelin osallistuja- ja työmäärästä riippuen

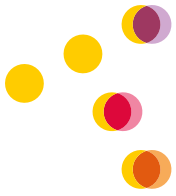
Valmisteltu luento 45 minuuttia ja yleisökeskustelu

- 350–800 euroa, palkkio sovitaan tapauskohtaisesti esiintyjän kanssa

*Hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa

Puhetilaisuuksiin saattaa liittyä esimerkiksi pyyntö julkaista teksti. Tämä tulee ottaa huomioon hinnoittelussa: tekstin julkaiseminen ei tule sisältyä puhepalkkioon.

Huomioithan, että luentotilaisuudessa pidettyä alustusta, luentoa tai esitystä ei saa nauhoittaa, julkaista suorana verkkolähetyksenä tai muulla tavoin tallentaa ilman esiintyjän lupaa.

3. KIRJOITUSTEHTÄVÄT

Erialaisten kirjoitustehtävien, kuten artikkeleiden tai lausuntojen, hinnoittelussa voi hyödyntää esimerkiksi [Tieteentekijöiden liiton](#) tai [Suomen Freelance-journalistien](#) suosituksia.

Tieteentekijöiden liiton suositusten mukaan

- Pyydetyn tietokirja-artikkelin, sanomalehtikirjoituksen tai vastaavan tekstin, jonka aihe, pituus, määräaika ynnä muut seikat on määriteltä tarkasti, vähimmäispalkkio on 185 euroa liuskalta, yhdestä kirjoituksesta kuitenkin vähintään 759 euroa.
- Itse tarjotun kirjoituksen palkkio on vähintään 140 euroa liuskalta. Jos palkkio määritty kirjoituksen pituuden mukaan, korvauksen tulisi olla vähintään 140 euroa liuskalta.

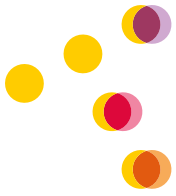
Liuskalla tarkoitetaan tässä noin 2 200 merkkiä (välilyönteineen) tai noin 28–30 riviä tekstiä.

*Hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa

Suomen Freelance-journalistien suositusten mukaan

- toimituksellisista teksteistä, kuten kolumnista tai muusta kirjoituksesta laskutetaan tunnin työltä vähintään 68 euroa, puolesta työpäivästä 255 euroa, yhdestä työpäivästä 509 euroa, kahdesta työpäivästä 1 018 euroa ja neljästä työviikosta 10 190 euroa.

Kun taiteilija maksaa itse verot, eläke- ja sosiaaliturvamaksut ja työn suorittamisesta koituvat muut kulut, otetaan nämä huomioon palkkiopyynnössä.

4. JULKISEN TAITEEN TEHTÄVÄT

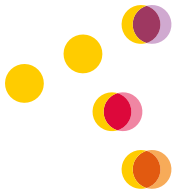
Julkisen taiteen hankkeissa taiteilijan asiantuntijatehtäviin kuuluvat – taideteoksen toteuttamisen lisäksi – esimerkiksi taidekilpailuissa tapahtuva vertaisarviointi ja jurytys, asiantuntijatehtävät taidehankkeissa sekä suunnittelu- ja työmaakokoukset.

I VERTAISARVIOINTI JA JURYTYS

Suomen Taiteilijaseuran hyväksymissä taidekilpailuissa, jotka noudattavat STS:n laatimia [kilpailusääntöjä](#), sovitaan palkintolautakunnan taiteilijajäsenille palkkio kilpailukohtaisesti huomioiden kilpailun koko, laajuus, kilpailun luonne (onko kyseessä avoin kilpailu vai kutsukilpailu), arvosteluun käytetty aika ja työmäärä. Taiteellista asiantuntijuutta vaativissa tehtävissä voi hyödyntää kohdan 1. *Taiteelliset tehtävät* ohjeistusta.

Suomen Taiteilijaseura ohjeistaa kilpailun järjestäjiä seuraavasti:

Avoin kilpailu	1 000–2 000 € / juryn taiteilijajäsen huomioiden kilpailuehdotusten määrä
Avoin, iso kilpailu, johon on tullut 60–90 kilpailuehdotusta ja palkintolautakunta kokoontuu useamman kerran	3 000 € / juryn taiteilijajäsen
Avoin kaksivaiheinen kilpailu, jossa useita kymmeniä kilpailuehdotuksia	4 000 € / juryn taiteilijajäsen
Kutsukilpailu	1 000 € / juryn taiteilijajäsen

Pieni, kolmen taiteilijan kutsukilpailu, jossa palkintolautakunnan työskentely kestää alle yhden päivän	500 € / juryn taiteilijajäsen
Rinnakkainen luonnostilaus	500–4 000 € / juryn taiteilijajäsen huomioiden hankkeen koko, vaativuus ja arvosteluun käytetty aika

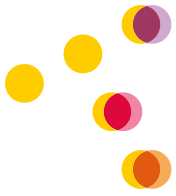
*Hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa

Vertaisarvioinnin lopullinen kokonaishinta määräytyy kilpailun kokonaisbudjetin ja muiden tapauskohtaisten seikkojen perusteella. Taiteilijajäsenille suoritetaan lisäksi matkakulujen korvaukset valtion matkustussäännön mukaisesti.

Suomen Taiteilijaseuran hyväksymissä kutsukilpailuissa, joissa noudatetaan Taiteilijaseuran laatimia kilpailusääntöjä, ohjeistetaan kilpailun järjestäjää varaamaan kutsupalkkioiksi luonnoksen tekemisestä 3 000 euroa ellei toisin sovita.

II KOKOuspalkkiot

Kokouksiin osallistumisesta maksetaan kokouspalkkio, jos tämä ei sisälly hankkeen kokonaiskorvaukseen. Kokouspalkkion suuruus määräytyy tapauskohtaisesti kokouksen luonteesta ja kestosta riippuen. Minipalkkion perusteena voi käyttää esimerkiksi valtiovarainministeriön [kokouspalkkiosuosituksista](#).

5. OPETUSTYÖ

Kuvataiteilija voi toimia opettajana tai ohjaajana eri asteisissa oppilaitoksissa ja kuvataiteen harrastustoiminnassa: peruskoulussa, taiteen perusopetuksessa, kansalaisopistossa, toisella asteella, yksityisissä taidekouluissa, ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa.

I OPETUSTEHTÄVÄT

Opetustehtävistä maksetaan lähtökohtaisesti palkkaa, jonka suuruus vaihtelee sen mukaan, mitä virka- ja työehtosopimusta opetuksen järjestävä taho soveltaa. Opetusalan virka- ja työehtosopimuksia on yhteensä yhdeksän ja niiden ehdoista neuvottelee Opetusalan Ammattijärjestö [OAJ](#).

Opettajan palkka koostuu pääsääntöisesti kahdesta perusosasta: tehtävään sidotusta palkasta ja työkokemukseen perustuvista lisistä. Lisäksi palkkaan voi sisältyä muista tehtävistä maksettavia erillisiä korvauksia.

Keikkaluontoisten opetustöiden laskuttamisessa kannattaa huomioida, että monien oppilaitosten palkkiot ovat ennalta vahvistettuja ja pohjautuvat opetusalan työehtosopimukseen.

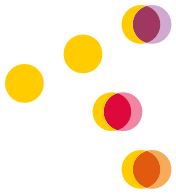
II TYÖPAJOJEN OHJAAMINEN

Tehtävien hinnoittelussa voi käyttää esimerkiksi [Lukukeskuksen](#) ohjeellista suositusta:

Ryhmäkoko enintään 25 henkilöä

- o 1 työpaja (2 oppituntia) 300 euroa
- o 2 työpajaa (4 oppituntia) 450 euroa
- o 3 työpajaa (6 oppituntia) 600 euroa

*Hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa

SUOMEN TAITEILIJA SEURA

Mikäli työtehtävissä käytetään omia laitteita tai materiaaleja, se tulee ottaa huomioon palkkiopyynnössä. Huomioi hinnoittelussa myös valmisteluun ja matkoihin käytetty aika.

Hinnoittelussa suositellaan tapauskohtaista harkintaa ja sopimista. Ylläoleva suositus koskee työpajojen vetämistä oppilaitoksissa.

Matkaliput, päivärahat ja majoituskulut suositetaan korvattavaksi valtion matkustussäännön mukaisesti, yleensä edullisimman julkisen kulkuneuvon hinnan mukaan.

Huomioithan, että edellä esitetty ei ole kattava listaus kuvataiteilijan ammatinkuvaan sisältyvistä tehtävistä.

Lähteet:

TAKU ry:n vähimmäispalkkasuositus
Tieteentekijöiden liiton palkkiosuositus
Suomen freelance-journalistien palkkiosuositus
Akavan palkkiosuositus vuodelta 2019
Opetusalan ammattijärjestö OAJ
Lukukeskus
Valtiovarainministeriön kokouspalkkiosuositus
Museoiden työehtosopimus

Suomen Taiteilijaseura
Iso Roobertinkatu 3–5 A 22
00120 Helsinki
aaf@artists.fi
artists.fi